

การวิเคราะห์วิธีการประเมินผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวสุปราณี อัครชิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-042-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

147138905 019509

AN ANALYSIS OF EVALUATION METHODS FOR THE INSTRUCTION IN
GRADUATE LEVEL, MAHIDOL UNIVERSITY

Miss Supranee Assavacheep

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-042-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์วิธีการประเมินผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล

โดย

นางสาวสุปราณี อัครวิฑ

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

[Signature]

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

[Signature]

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

[Signature]

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

[Signature]

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลัญจกร อาชวอำรุง)

สุปราณี อัครวิท : การวิเคราะห์วิธีการประเมินผลการเรียน ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (AN ANALYSIS OF EVALUATION METHODS FOR THE INSTRUCTION IN GRADUATE LEVEL, MAHIDOL UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ, ผศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 330 หน้า. ISBN 974-583-042-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการประเมินผลการเรียนของอาจารย์ผู้สอนในบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับอาจารย์ที่สอนรายวิชาประเภทบรรยาย ปฏิบัติการ สัมมนา และฝึกภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย คือ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. เกรดที่อาจารย์ผู้สอนประเมินผลในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ในเกรดระดับสูง คือ A, B⁺ และ B
2. เครื่องมือที่ผู้สอนใช้ในการวัดผลผู้เรียน ในแต่ละประเภทวิชามีความแตกต่างกัน เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการเรียนแต่ละรายวิชาแตกต่างกัน ดังนี้
 - 2.1 รายวิชาที่มีลักษณะบรรยาย ผู้สอนใช้แบบทดสอบและรายงาน
 - 2.2 รายวิชาที่มีลักษณะปฏิบัติการ ผู้สอนใช้แบบทดสอบปฏิบัติการและรายงาน
 - 2.3 รายวิชาที่มีลักษณะสัมมนา ผู้สอนใช้แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมอภิปรายในประเด็นที่นำเสนอในชั้นเรียนและรายงาน
 - 2.4 รายวิชาที่มีลักษณะฝึกภาคสนาม ผู้สอนใช้รายงานการปฏิบัติงานหรือรายงานสรุปสิ่งที่ได้รับจากการฝึกภาคสนาม
3. วิธีการประเมินผลรายวิชา ผู้สอนประเมินผลจากคะแนนแบบทดสอบ คะแนนรายงาน รวมทั้งพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

การตัดเกรด ผู้สอนตัดเกรดโดยมีรูปแบบในการตัดเกรด ด้วยวิธีการอิงกลุ่ม อิงเกณฑ์ และอิงเกณฑ์ร่วมกับอิงกลุ่ม วิธีการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ ผู้สอนกำหนดคะแนนเกณฑ์เป็นเปอร์เซ็นต์ ผู้สอนบางท่านไม่มีรูปแบบในการตัดเกรด มีวิธีการให้เกรดตามดุลยพินิจของผู้สอนจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในเชิงวิชาการ

ภาควิชา.....อุดมศึกษา
สาขาวิชา.....อุดมศึกษา
ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....สุพรรณ อัครวิท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ปทีป เมธาคุณวุฒิ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....สุวิมล ว่องวานิช

C343614 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD: EVALUATION METHODS/INSTRUCTION/GRADUATE LEVEL/MAHIDOL UNIVERSITY ANALYSIS

SUPRANEE ASSAVACHEEP : AN ANALYSIS OF EVALUATION METHODS FOR THE INSTRUCTION IN GRADUATE LEVEL, MAHIDOL UNIVERSITY. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.PATEEP METHAKUNAYUDHI, Ph.D., ASST.PROF.SUWIMON WONGWANICH, Ph.D., 330 PP. ISBN 974-583-042-9

The purpose of this research was to analyze the evaluation methods for the instruction in graduate level, Mahidol University. The group of instructors who taught in lecture, laboratory, seminar and field work courses were surveyed. The data were analyzed by using discriptive statistics. The findings were as follows:

1. Most of the instructors evaluated graduate students in high grade, usually A, B⁺ and B.
2. The instruments which the instructors measured the students in each type of teaching were different such that.
 - 2.1 The instructors who taught in lecture courses used paper-tests and reports.
 - 2.2 The instrucotrs who taught in laboratory courses used paper-tests, laboratory-test and reports.
 - 2.3 The instructors who taught in Seminar courses used observation discussion and reports.
 - 2.4 The instructors who taught in Field work courses used reports.
3. The instructors evaluated the students on the bases of their test scores, report scores and also students' class participation. Some instructions evaluated students using criterion referenced, some used norm referenced in evaluating students. It was also formal that some instructors evaluated student based on their own subjective judgment.

ภาควิชา..... อุดมศึกษา
..... อุดมศึกษา
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... วิวัฒน์ วัฒนพงษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... วิวัฒน์ วัฒนพงษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อานันท์ วัฒนพงษ์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมล ว่องวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
และข้อคิดเห็น ตลอดจนให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่ยิ่งมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในศาสตร์อุดมศึกษา จนเกิดความเข้าใจ
และเกิดแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยมหิดล และคณาจารย์ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน ที่กรุณา
ให้ความสนับสนุนและให้ความร่วมมือทางด้านข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จ
การศึกษา คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา และ
คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนขอบรมสิ่งสอนผู้วิจัยทุกท่าน

สุปราณี อัครวิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อจำกัดของการวิจัย	3
คำจำกัดความของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมาย ปรัชญา วัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา	6
การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล	10
การวัดและประเมินผลการศึกษา	12
ความหมายของการวัดและประเมินผลการศึกษา ..	12
จุดประสงค์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา ..	13
ประเภทของการประเมินผล	17
เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา	19
เกรดและการตัดเกรดในมหาวิทยาลัย	22
การให้เกรดในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	38
	ประชากร	38
	กลุ่มตัวอย่างประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
	การสร้างเครื่องมือ	41
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของอาจารย์ผู้สอนในระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล	47
	ตอนที่ 2 สถานภาพการให้เกรดของอาจารย์ในระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล	52
	ตอนที่ 3 วิธีการวัดและประเมินผลรายวิชาของอาจารย์ ผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล	66
	ตอนที่ 4 วิเคราะห์วิธีการประเมินผลการศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล	185
5	สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	199
	สรุปผลการวิจัย	200
	อภิปรายผลการวิจัย	201
	ข้อเสนอแนะ	206
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	208

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	209
ภาคผนวก	215
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	216
แบบสอบถามชุดบรรยาย	217
แบบสอบถามชุดปฏิบัติการ	227
แบบสอบถามชุดสัมมนา	238
แบบสอบถามชุดฝึกภาคสนาม	248
เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทบรรยาย จำแนกตามคณะ/สถาบัน	256
เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทปฏิบัติการ จำแนกตามคณะ/สถาบัน	287
เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทสัมมนา จำแนกตามคณะ/สถาบัน	307
เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทฝึกภาคสนาม จำแนกตามคณะ/ สถาบัน	325
ประวัติผู้เขียน	330

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมา จำแนกตามคณะ/ สถาบัน	46
2	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
3	การกระจายของระดับเกรดในปีการศึกษา 2531 จำแนกตาม คณะ/สถาบัน	52
4	การกระจายของระดับเกรดในปีการศึกษา 2532 จำแนกตาม คณะ/สถาบัน	55
5	การกระจายของระดับเกรดในปีการศึกษา 2533 จำแนกตาม คณะ/สถาบัน	58
6	การกระจายของระดับเกรดในปีการศึกษา 2531-2533 จำแนก ตามคณะ/สถาบัน	61
7	ระดับเกรดจำแนกตามปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531-2533	64
8	ร้อยละของการจัดทำประมวลการสอนรายวิชาประเภทบรรยาย ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	67
9.1	ร้อยละของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลรายวิชาประเภทบรรยาย ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	73
9.2	ร้อยละของประเภทแบบทดสอบและการสร้างแบบทดสอบรายวิชา ประเภทบรรยายของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	75
9.3	ร้อยละของรายละเอียดการสอบและการกำหนดเนื้อหาในการ สอบรายวิชาประเภทบรรยายของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	80
9.4	ร้อยละของรายละเอียดการตรวจให้คะแนนและการกำหนดเกณฑ์ ในการตรวจให้คะแนนรายวิชาประเภทบรรยายของผู้สอน จำแนก ตามคณะ/สถาบัน	83
10.1	ร้อยละของรายละเอียดการกำหนดน้ำหนักและเกณฑ์ในการ ประเมินผลรายวิชาประเภทบรรยายของผู้สอน จำแนกตามคณะ/ สถาบัน	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10.2	ร้อยละของรายละเอียดการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภท บรรยายของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	91
11	ร้อยละของการจัดทำประมวลการสอนรายวิชาประเภทปฏิบัติการ ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	100
12.1	ร้อยละของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลรายวิชาประเภทปฏิบัติการ ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	105
12.2	ร้อยละของประเภทแบบทดสอบและการสร้างแบบทดสอบรายวิชา ประเภทปฏิบัติการของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	107
12.3	ร้อยละของรายละเอียดการสอบและการกำหนดเนื้อหาในการ สอบรายวิชาประเภทปฏิบัติการของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	113
12.4	ร้อยละของรายละเอียดการตรวจให้คะแนนและการกำหนดเกณฑ์ ในการตรวจให้คะแนนรายวิชาปฏิบัติการของผู้สอน จำแนกตามคณะ/ สถาบัน	116
13.1	ร้อยละของรายละเอียดการกำหนดน้ำหนักและเกณฑ์ในการ ประเมินผลรายวิชาประเภทปฏิบัติการของผู้สอน จำแนกตามคณะ/ สถาบัน	121
13.2	ร้อยละของรายละเอียดการตัดเกรด การให้เกรดรายวิชา ประเภทปฏิบัติการของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	126
14	ร้อยละของการจัดทำประมวลการสอนรายวิชาประเภทสัมมนา ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	135
15.1	ร้อยละของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลรายวิชาประเภทสัมมนา ของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	141
15.2	ร้อยละของประเภทแบบทดสอบและการสร้างแบบทดสอบรายวิชา ประเภทสัมมนาของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	143
15.3	ร้อยละของรายละเอียดการสอบและการกำหนดเนื้อหาในการ สอนรายวิชาประเภทสัมมนาของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	149

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15.4	ร้อยละของรายละเอียดการตรวจให้คะแนนและการกำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนรายวิชาที่มีลักษณะสัมมนาของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	151
16.1	ร้อยละของรายละเอียดการกำหนดน้ำหนักและเกณฑ์ในการประเมินผลรายวิชาประเภทสัมมนาของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	156
16.2	ร้อยละของรายละเอียดการตัดเกรด การให้เกรด รายวิชาประเภทสัมมนาของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	158
17	ร้อยละของการจัดทำประมวลการสอนรายวิชาประเภทฝึกภาคสนามของผู้สอน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	166
18	ร้อยละของรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดผลรายวิชาประเภทฝึกภาคสนาม จำแนกตามคณะ/สถาบัน	171
19.1	ร้อยละของการกำหนดน้ำหนักและเกณฑ์ในการประเมินผลรายวิชาประเภทฝึกภาคสนาม จำแนกตามคณะ/สถาบัน	175
19.2	ร้อยละของวิธีการตัดเกรด การให้เกรด รายวิชาประเภทฝึกภาคสนาม จำแนกตามคณะ/สถาบัน	178
20	การวิเคราะห์วิธีการตัดเกรดหรือให้เกรดเป็นระดับคะแนน (A, B ⁺ , B, C ⁺ , C ...) รายวิชาประเภทบรรยาย ปฏิบัติการ สัมมนา และฝึกภาคสนาม	185
21	การวิเคราะห์วิธีการตัดเกรดหรือให้เกรดเป็นสัญลักษณ์ S (พึงพอใจ) U (ไม่พึงพอใจ)	189
22	การวิเคราะห์วิธีการสอน การวัดผล และการประเมินผลรายวิชาบรรยาย	192
23	การวิเคราะห์วิธีการสอน การวัดผล และการประเมินผลรายวิชาปฏิบัติการ.....	193

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	การวิเคราะห์วิธีการสอน การวัดผล และการประเมินผลรายวิชา สัมมนา	194
25	การวิเคราะห์วิธีการสอน การวัดผล และการประเมินผลรายวิชา ฝึกภาคสนาม	195
26	เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทบรรยาย จำแนกตามคณะ/สถาบัน	256
27	เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทปฏิบัติการ จำแนกตามคณะ/สถาบัน ...	287
28	เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทสัมมนา จำแนกตามคณะ/สถาบัน	307
29	เกณฑ์การประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S, U หรือ I วิธีการตัดเกรด ให้เกรดรายวิชาประเภทฝึกภาคสนาม จำแนกตามคณะ/สถาบัน .	325